

KRUPSKÉ STŘÍPKY

Obecní úřad Horní Krupá

3 / 2007

Podzimní

Jiřiny v zahradách od mrazu spálené,
léto je na márách, o zídku z kamene
ťukají oříšky z lísky.

Svítání otálí, den kvapí do šera,
šípky už dozrály a hbitá sekera
nadělá do pece třísky.

Z půdy snes peřinu a v teplém pelíšku
v posteli z modřínu soustřed' se na knížku.
Brzy se přitulí, kdo je ti blízký.

JB

Z doby roboty - podle skutečné události

Při sklizni řepy přijeli jednou robotníci z Olešné o něco později na robotu na Trčolec. Panský dráb za toto provinění zle robotníkům lál, používaje i hrubších výrazů. Robotníci se s drábem dostali do hádky, což jej přivedlo ještě do větší zlosti. Nedovedouc se již opanovati, vylil si svoji zlost na jednom robotníku statné postavy, který se nechtěl dát a drábu odmlouval. Dráb byl tímto počínáním sedláka velice rozezlen a přetáhl ho po hřbetě býkovcem. Bohužel, že se se zlou potázal. Udeřený sedlák byl prudké povahy a vynikal velikou silou. Dráb chtěl ještě jednou sedláka udeřiti, ale k ráně již nedošlo. Sedlák v mžiku vytrhl ze země velikou řepu, drže ji za lupeny (chrást), rozpráhl se a svojí velikou silou udeřil nelidského pohaněče do temene hlavy. Řepa se po dopadu na drábovu hlavu roztránila na spoustu malých kousků, takže sedlákovi v ruce zbylo jen trochu lupení a dráb pod tímto hrozným úderem klesl bez nejmenšího hlesu k zemi. Ostatní robotníci na tento děj, který se odehrál před jejich zraky, zírali celí udivení, nemohouce tomu ani uvěřit. Odvážný robotník, který takto ztrestal drába, využil zmatku a v několika málo okamžicích zmizel v nedalekém lese. Sedlák nebyl nikdy potrestán, neboť z naší krajiny odešel a více se zde neukázal. (Podle farní kroniky z Dolní Krupé, ztracené v 60. letech minulého století, starých pamětníků a jiných pramenů. K této události došlo zřejmě kolem roku 1730 – 1750, kdy byla obec Olešná součástí velkostatku v Dolní Krupé za Šenovců z Ungersvertu.)

Karel Kubera st

Vzpomínky 50 let na zpět

Je čas setby, čas růstu, čas sklizně, přibližuje se doba podzimní. Je také čas na vzpomínání.

My si letos v této době připomínáme zavedení elektřiny do naší vesničky Údolí. Dělal se to společně se Zálesím. Je to 50 roků.

Bylo to 23. září 1957, kdy se u nás rozsvítilo elektrické světlo poprvé. Naplnila se tak dávná touha všech. Té chvíle dočkal i

staříčkový Josef Rosický, bylo mu asi 95 roků. Pamatuji si jak mu zářily oči na to světlo. Instalace a rozvod v chalupách byly provedeny již v roce 1949 s tím, že když to bude takto připraveno, připojení se dočkáme dříve. Ale přesto jsme čekali ještě 8 roků. O to větší byla radost, když se to po tak dlouhé době uskutečnilo. Proto se to taky řádně oslavilo u nás a u Blažků. Říkali, že je to u nich druhá svatba. Bylo to s harmonikou, na kterou hrál Mirek Tichý z Dolní Krupé.

Ještě se vrátím k samotnému počátku. Po udělení (docílení) povolení byl přivážen materiál a složen v Údolí u Prchalů, v Zálesí u Štěpánů. Tam jsme prováděli nátěry konzol, šroubů, upevňovaly jsme izolátory – brigádně, včetně vykopání jam pro sloupy. To zmiňuji proto, jaké úsilí jsme vynakládali, aby to bylo brzy hotové.

Ještě většího úsilí předcházelo získání povolení. To bylo velice náročné. Naši zástupci podnikali mnoho cest do Pardubic, Českých Budějovic i jinam a nikdy to nebylo s prázdnou taškou.

Při rozsvícení se na slavnost museli pozvat také soudruzi a pohostit. Ale radost byla, že svítíme.

Josef Kudla

Vzpomínky na manžele Königovy.

Reaguji na výzvu otištěnou v čísle 1/07 Střípků a uvádím několik vzpomínek vyplývajících z toho jak jsem tehdy Königovi vnímal a z toho co se povídalo. Tedy ne ověřená fakta a data. Ta lze jistě získat z jiných pramenů. Žil jsem vedle Königových pouhých 15 let.

Tak tedy nějakých 10 – 12 let před koncem devatenáctého století přišla do Horní Krupé paní Hermanová – patrně již s dcerou. Svůj majetek přinesla v krosně, z níž začala prodávat kožené šněrovadla do bot a jiné drobné zboží. Asi v roce 1906 se s dcerou paní Hermanové oženil Rudolf König. Byl obchodník. V té době se také stavělo. Postupně vznikla hospoda – výčep a vlevo od chodby taneční sál. Obchod měl vlastní vchod od silnice. Hospodářství získalo také velkou stodolu, která stávala do nedávna vedle

Lacinových u dolního rybníka. Ve dvacátých letech již všechno řídili Königovi. Hlavní jejich činností však byl obchod a hospoda.

Paní Königová byla drobná, v té době už prošedivělá paní. Starala se o domácnost a obsluhovala hosty i prodávala v obchodě. Obchod nesl zelenou firmu: Leopoldina Königová obchod koloniálním zbožím. Avšak hlavou obchodu byl pan König. Byl to pán vyšší postavy, s černým knírem pod nosem a hlavně s důstojným bříškem. Při řeči trochu ráčkoval. Často kráčival do Dolní Krupé na poštu objednávat telefonicky zboží. A vždy měl v ústech fajfku s dlouhou troubelí. Děti tam chodívaly rády nakupovat, ovšem jen když prodával pan König, protože ten dal vždycky od cesty do kornoutku pár bonbonků- fialek. Pan König vždy řekl: „Co si rrr račte“ a při placení zatočil kličkou u stříbrné pokladny, pokladna cinkla a vyjel šuplík

Ve výčepu měli Königovi rádio – asi první ve vsi. I to přitahovalo hosty. Pivo se chladilo v chodbě v malém bazénku s tekoucí vodou.

Pokojný život Königových skončil příchodem Němců s jejich rasovými zákony. Obchod byl nuceně uzavřen, hospodářství zrušeno. Naposled jsem viděl pana Königa někdy v létě 1942, když se snažil chytat pstruhy v potoce tekoucím v loukách pod Kozákovými. To už měl žlutou hvězdu na kabátě. V létě 1943 pan Jan Calta vezl na bryčce manžele Königovi s jejich povolenými zavazadly na nařízené soustředění do Německého Brodu a tím také na jejich poslední cestu. Manželé Königovi žili společně v Horní Krupé asi 37 let. Ten krutý závěr života je potkal v jejich 60 – 65 letech. Jak Königovi skončili, nevím. Prvním cílem jejich cesty byl jistě Terezín. Potom Osvětim ?

Povídalo se také, že je Němci naložili s ostatními na loď, kterou pak potopili. Následovala ještě jedna událost, která ve mně zanechala velmi smíšené pocity. Díval jsem se jak probíhala v jejich bývalém obchodě dražba věcí po Königových. Dražil se nábytek, obleční i každý hrníček.

Později bývalý obchod sloužil jako sběrna mléka.

Osud Königova domu se pak naplnil v padesátých letech.

Celá tato tragedie se odehrála potichu, před očima všech, což mnozí z dnešní generace těžko pochopí.

Oldřich Štěrba, čp. 58

Trčolec a elektřina

(K článku K. Voják: Větrné elektrárny, příroda a společnost)

Nabídka stavby větrných elektráren na Trčolci, přes který jsem denně chodil do školy před sedmdesáti léty, se trefila nejen do mých vzpomínek na dětství, ale zejména do mé profese, jejíž součástí je perspektivní energetika. Nuž tedy k věci.

Nevím jaké konkrétní výhody obsahuje nabídka pro mou rodnou obec a její životní prostředí. Jednalo by se zřejmě o investici za jejíž využití a ekonomickou návratnost by obec neodpovídala. Přestože je třeba vědět jaká by byla životnost této investice, jaká spolehlivost provozu, jaké budou výrobní a udržovací náklady. Obce by se hlavně týkala položka vedlejších či vyvolaných nákladů, tedy komunikací, blokových pozemků, spojů, tedy jak by byla investice nejen budována, ale také provozována a obhospodařována.

Větrná energie není obnovitelná, zatím neumíme poručit větru ani dešti, ale na rozdíl od pěstování řepky či brambor obnovovaná díky slunci. Předpokládám tedy, že nabídka obsahuje statisticky ověřenou a měřením podloženou studii zavěření trčolecké lokality. Jen tak se může prokázat efektivnost uvažované investice.

Argumentace zlepšování životního prostředí je zavádějící. Obec sice využívá fosilní zdroje energie, zejména zemní plyn, uhlí a ropné produkty, ale ani jejich spalováním či spalováním dřeva nezamořuje nadměrně ovzduší, tedy takto nezhodnocuje životní prostředí svých obyvatel. Jedná se tedy jen o elektřinu.

Přímé využití vodní energie z našich potoků v minulých časech u nás běžně zavedené, téměř zaniklo. Je to škoda, protože to byla možnost akumulace energie. Ta je kardinálním problémem současné elektroenergetiky. K řešení tohoto problému však žel větrné elektrárny nijak nepřispívají.

Omezení čerpání fosilních zdrojů, které je spojeno s nadměrným zahlcováním ovzduší plynnými zplodinami spalování, bude zřejmě jak ukazuje současný vývoj závislé na řešení bezpečné a ekologicky čisté přeměny jaderné energie v energii elektrickou. Zatím v tomto směru využíváme převážně energii sluneční. Tento problém je řešitelný pokud se lidstvo sjednotí na spolupráci a krytí nákladů. Doufejme jen, že to bude dříve, než přijde světová energetická krize.

Z tohoto pohledu se stavba větrné elektrárny nejeví jako rozumní investice.

Bohuslav Čech (původem H. Krupá 68)

Společenská kronika

Významná jubilea

9. 8. Věra Blažková, Horní Krupá 53, 86 roků

14.8. Oldřich Holoubek, Domov důchodců H: Brod, 91 roků
Přejeme pokojné dny.

Vzali se

7.7. Michala Rýdlová a Josef Špicl

4.8. Marie Teplá a Tomáš Votava
Přejeme mnoho porozumění.

Narodily se:

26.9. Anežka, Marek a Vít Švecovi, rodičům Otakarovi a Renatě

12.10. Adéla Bártová, rodičům Pavlovi a Bohuslavě Bártovým,
Blahopřejeme a radujeme se z vašich dětí

Zemřeli:

3.10. Josef Fárka

Vzpomínáme spolu s Vámi.

Humanitární sbírka

*Letního a zimního oblečení /dámské, pánské, dětské/
Lůžkovin, prostěradel, ručníků, utěrek, záclon, látek
Domácích potřeb-nádobí bílé i černé, skleničky- vše jen funkční
Peří, péřových a vatovaných přikrývek, polštářů a dek*

Připojíme se k této sbírce, kterou opět vyhlašuje Diakonie Broumov. Podmínky a druhy sbíraného materiálu jsou podobné jako při minulých sbírkách. ***Připomínáme pouze věci, které z ekologických důvodů Diakonie vzít nemůže: obnošené boty, kožichy, oděvy z umělých vláken, kabáty, dále pak ledničky, televize, nábytek, počítače, jízdní kola a dětské kočárky - ty se transportem znehodnotí.***

Věci do sbírky můžete přenést:

v pátek 9. listopadu od 17 do 18 hodin

v sobotu 10. listopadu od 9 do 10 hodin

do skladu pod prodejnu (bývalá sběrna mléka) nyní objekt, který využívají chovatelé poštovních holubů.

10.11. bude v našem kulturním domě Hubertská zábava.

Upozorňujeme občany, že od 9. prosince 2007 budou platit nové jízdní řády pro linkové autobusy a budou provedeny změny na některých linkách i pro naši obec.

Nevítaný a přece přišel

Podzim na zahradu země vešel,
uzrálé jeřabiny,
červených korálků chomáčky uviděl.
Božímu ptactvu svým posláním požehnal.
V čarokrásné barvě spadaného listí
si blátivé boty čistí.

Pavouka na plotě,
který mistrovsky dečky tká, se ptá,
co s nimi udělá, vždyť vítr je roztrhá.

Šed' mlhy na hlavu mu padá,
málokdo ho vítá.
Každý chvátá, úrodu sklízí a schovává.
Podzim k nebi své unavené oči pozvedá,
do hnědavého šálu se balí a usíná.
Všude barva zlatá a bronzová.

Marie Konfrštová

Děkujeme všem za příspěvky do časopisu.

Časopis Obce Horní Krupá. Vydává Obecní úřad Horní Krupá.
Písemné příspěvky pošlete na OÚ Horní Krupá, 580 01 nebo
e-mailem ou.hornikrupa@tiscali.cz.

Telefonické dotazy a připomínky na tel. číslo 569 43 61 45,
725 10 11 63.

Obrázek na titulní stránce nakreslila Rozálie Vašíčková.

Distribučně zdarma do všech schránek. Pokud jste časopis
nedostali, přihlaste se na OÚ, kde je k dispozici.

Říjen 2007 .